

питанні визначення ознак покарання ґрунтувалося на доробках радянського часу.

Проте у нашому законодавстві, як і в законодавстві абсолютної більшості сучасних країн відтворено ідею кари, проте на її застосування накладено суттєві обмеження.

Слід відмітити, що міра кари, витікаючи із світобачення окремих соціальних груп, безпосередньо впливала на особливості покарання. Інститут покарання в свою чергу формував загальні цінності, норми та правила поведінки, якими людина активно користувалася, будучи суб'єктом суспільних відносин, правила яких вона пасивно дотримувалась та вчинки, яких вона зобов'язана була уникати. Покарання і зараз визначає міру соціальних взаємовідносин у рамках формально закріплених на законодавчому рівні моральних вподобань як соціуму (в його більшості), так і окремих лідерів, режимів.

Засоби покарання та міра кари є невід'ємною складовою при характеристиці режимів окремих країн з огляду на їх демократичність, релігійні, менталітетні, моральні особливості.

Отже, підсумовуючи викладене, можна сказати, що застосування покарання є необхідною умовою для якісного функціонування суспільства, є тим важелем впливу на суспільні відносини та суспільну свідомість, що має велике значення щодо запобігання негативним злочинним проявам та реагуванню на ці прояви.

Корольчук В.В., старший науковий співробітник відділу організації науково-дослідної роботи НАВС, к.ю.н., с.н.с.

РЕФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ МВС УКРАЇНИ: ШЛЯХИ ТА СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ

Глибокі економічні, соціально-психологічні, правові, моральні та інші зміни, що відбувалися в 90-х роках минулого

століття та події 2013-2014 років, стали причиною зародження у нашій країні правового нігілізму, зниження моральних критеріїв, і певною мірою, створення ілюзії економічної і соціально-психологічної всездозволеності, що не могло не вплинути на кількісне зростання злочинності. Враховуючи ті обставини, що за останній час криміногенні елементи змінилися не тільки кількісно, але й якісно (виникають нові види кримінальних злочинів, з'являються нові форми організації та здійснення протиправних дій), перед правоохоронними структурами нашої держави постала нагальна проблема активної та ефективної протидії цьому суспільно небезпечному явищу.

Створення нового обличчя та реформування міліції – саме таку головну мету було проголошено в МВС України. Але її здійснення неможливе до того часу, поки наші підрозділи не вийдуть з ролі постійних «наздоганяючих» – адже ні для кого не секрет, що в такому режимі роботи, як сьогодні, працюють правоохоронні органи України, об'єктивно вистачає часу лише для розслідування та розкриття злочинів, патрулювання тощо, а виконання превентивних функцій та попереджувальних заходів у зв'язку з цим віднесено на другий план.

Тому стає очевидним той факт, що проблема реформування органів внутрішніх справ сьогодні постає найбільш гостро. Звідси питання: як у сучасних умовах розвитку демократії в українському суспільстві, боротьби з корупцією, зламування старих стереотипів змінити імідж міліції, якісно підвищити її професійний рівень, зробити її діяльність прозорою та відкритою і взагалі створити новий соціальний портрет міліції?

У важкій щоденній боротьбі за виживання за роки незалежності України підрозділи органів внутрішніх накопичили безцінний досвід стійкості, діловитості, тактичного маневру. Управлінські апарати в центрі і на місцях стали більш гнучко, оперативно реагувати на обстановку, що змінюється. І головне завдання, яке стоїть на сьогодні перед керівництвом ОВС – зберегти, акумулювати та впровадити в практику цей безцінний досвід. Але практика останніх років показує, що цього не

відбувається – наприклад, в 2013-2014 роках ми спостерігали значний відтік співробітників міліції, в основному старшого офіцерського складу, з практичних підрозділі ОВС. Це було пов’язано з багатьма причинами – економічними, соціальними й політичними в тому числі, але, відкидаючи всі ці аспекти, можливо сміливо стверджувати, що було втрачено значний потенціал висококваліфікованих кадрів. Як відомо плинність кадрів призводить до багатьох негативних наслідків. Часта їх змінюваність, у тому числі й керівного складу, не сприяє закріпленню професійних зв’язків між працівниками, діяльність яких має колективний характер. За таких обставин значна частина працівників просто не встигає набути необхідного досвіду, а відомчі навчальні заклади змушені працювати, в основному, на компенсацію кадрових втрат.

Тому актуальність цього завдання визначається не тільки особливим місцем, яке посідають у силових структурах держави органи внутрішніх справ, але й необхідністю приведення у відповідний якісний стан структур та підрозділів органів української міліції, вироблення системи управлінських рішень, які могли б дієво сприяти виконанню ними своїх функціональних обов’язків із урахуванням умов нашого сьогодення. Така ситуація визначила необхідність проведення реформ, що відбуваються нині в Україні, адже з розширенням сфери діяльності правоохоронної системи, ускладненням криміногенної ситуації, поглибленням розподілу праці за функціональними і посадовими ознаками, зростанням актуальності захисту прав і свобод людини в демократичній, правовій державі, яка будується в Україні, набуває все більшого значення підготовка кадрів для органів внутрішніх справ.

Розвиток відомчої системи освіти МВС України у напрямку всебічного забезпечення потреб замовників у висококваліфікованих кадрах можливий лише за реалізації проведення експертизи відомчого нормативно-правового забезпечення у сфері освіти з метою приведення його у відповідність до Конституції та законів України. Актуальність

цієї проблеми підвищується двома основними чинниками.

Думаю, що всі погодяться з твердженням, що сьогодні системі МВС необхідні високоосвічені фахівці. Не буде перебільшенням сказати, що саме відомчі вищі заклади освіти готують не лише практичних працівників, а й майбутніх керівників – від начальника відділення міськрайвідділу до Міністра внутрішніх справ України.

Те, наскільки творчо, самовіддано, професійно вони будуть розв'язувати нові завдання, що постануть перед органами внутрішніх справ через п'ять, десять, двадцять років, багато в чому визначається сьогодні в аудиторіях, класах, на полігонах, в тирах, спортивних залах вищих відомчих закладах освіти МВС України.

Теоретична озброєність, наявність ґрунтовних наукових напрацювань, котрі дозволять крокувати в ногу з часом і навіть випереджати його також великою мірою залежать від рівня й ефективності роботи відомчих вищих закладів освіти.

Починати наукову раціоналізацію в апараті керівництва потрібно з навчання. Адже наукова організація управлінської праці – це провадження досягнень науки і передового досвіду в існуючу організацію менеджменту з метою підвищення її ефективності. З цього випливає, що не можна всерйоз займатися провадженням наукової організації праці без знання основних положень науки і досягнень передової практики в цій галузі.

Тому серед першочергових завдань підвищення ефективності функціонування МВС України найважливішими є укомплектування органів і підрозділів внутрішніх справ працівниками, які мають необхідні якості для успішного оволодіння професією правоохоронця, створення системи, що дозволяла б зберігати й розвивати їх працездатність та надійність.

Отже перед системою ОВС в цілому і перед вищими навчальними закладами МВС України зокрема стоїть завдання популяризації новітніх розробок з реформування ОВС.